

MALLIOIKEUSLAKI 12.3.1971/221

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 § (12.7.2002/596)

Joka on luonut mallin tai jolle hänen oikeutensa on siirtynyt, voi rekisteröimällä saada yksinoikeuden malliin (*mallioikeuden*) sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

1 a § (12.7.2002/596)

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *mallilla* tuotteen tai sen osan ulkomuotoa, joka ilmenee tuotteen tai sen koristelun piirteistä kuten linjoista, ääriviivoista, väreistä, muodosta, pintarakenteesta tai materiaalista;
- 2) *tuotteella* teollisesti tai käsityönä valmistettuja tavaroita, mukaan lukien osat, jotka on tarkoitettu koottavaksi moniosaiseksi tuotteeksi, sekä pakkaukset, pakkauksen ulkoasu, graafiset symbolit ja kirjasintyypit;
- 3) *moniosaisellatuotteella* tuotetta, joka koostuu useista osista, jotka voidaan korvata siten, että tuote voidaan purkaa ja koota uudelleen.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna tuotteena ei pidetä tietokoneohjelmia.

2 § (12.7.2002/596)

Mallioikeus myönnetään, jos malli on uusi ja yksilöllinen.

Mallia pidetään uutena, jollei samanlainen malli ole tullut julkiseksi ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeutta vaadittaessa ennen etuoikeuspäivää. Malleja on pidettävä samanlaisina, jos niiden piirteet eroavat toisistaan vain epäolennaisilta yksityiskohdilta.

Mallia pidetään yksilöllisenä, jos asiaan perehtyneen käyttäjän siitä saama kokonaisvaikutelma eroaa ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeutta vaadittaessa ennen etuoikeuspäivää tunnetuksi tulleiden mallien kokonaisvaikutelmasta. Yksilöllisyyttä arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoja vapaus mallin kehittämisessä.

Moniosaisen tuotteen osan mallia pidetään uutena ja yksilöllisenä, jos:

- 1) osa pysyy näkyvissä tuotteen tavanomaisen käytön aikana; ja
- 2) osan näkyvät piirteet itsessään täyttävät uutuuden ja yksilöllisyyden vaatimukset.

Edellä 4 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun tavanomaiseen käyttöön ei kuulu kunnossapito-, huolto- tai korjaustyö.

3 § (12.7.2002/596)

Mallin katsotaan tulleen julkiseksi, jos:

- 1) se on julkaistu rekisteröintimenettelyssä tai muutoin; taikka
- 2) se on asetettu näytteille, sitä on käytetty liiketoiminnassa tai se on muulla tavoin tullut tunnetuksi.

Malli ei kuitenkaan ole tullut julkiseksi, jos 1 momentissa mainitut toimet eivät olisi kohtuudella voineet tulla Euroopan unionissa alalla toimivien tietoon tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeutta vaadittaessa ennen etuoikeuspäivää.

Mallin ei katsota tulleen julkiseksi pelkästään sillä perusteella, että se on salassapitoa edellyttäen saatettu kolmannen henkilön tietoon.

3 a § (12.7.2002/596)

Mallin ei katsota tulleen julkiseksi 2 §:ssä tarkoitetulla tavalla, jos malli, jolle haetaan rekisteröintiä, on 12 kuukauden aikana ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeutta vaadittaessa ennen etuoikeuspäivää tullut julkiseksi:

- 1) mallin luoja tai tämän antamien tietojen tai suorittamien toimenpiteiden nojalla kolmannen henkilön toimin; taikka
- 2) mallin luojaan kohdistuneen väärinkäytöksen seurauksena.

Mitä 1 momentissa säädetään mallin luoja, koskee myös hänen oikeudenomistajaansa.

4 § (12.7.2002/596)

Mallia ei rekisteröidä, jos:

- 1) se on yleisen järjestyksen tai hyvien tapojen vastainen; tai
- 2) se on samanlainen kuin aikaisempi malli, joka on tullut julkiseksi rekisteröintihakemuksen tekemispäivän jälkeen tai etuoikeutta vaadittaessa etuoikeuspäivän jälkeen ja joka on suojattu edellä mainittua aikaisemmasta päivästä lukien Suomea koskevina rekisteröityinä mallina tai tätä tarkoittavana hakemuksena.

4 a § (12.7.2002/596)

Mallia ei rekisteröidä, jos siihen on ilman asianomaista lupaa otettu:

- 1) valtion, kunnan tai kansainvälisen, valtioiden keskeisen järjestön vaakuna, lippu tai muu tunnuskuva, nimitys tai nimen lyhennys, taikka kuvio, nimitys tai nimen lyhennys, jos se on sekoitettavissa tällaiseen tunnuskuvaan, merkkiin, nimitykseen tai nimen lyhennykseen;
- 2) rekisteröitävän mallin käyttökohteina olevia tai niiden kaltaisia tavaroita koskeva virallinen tarkastus- tai takumerkki taikka tarkastus- tai takuuleima;
- 3) sellaista, joka voi aiheuttaa käsityksen, että kysymys on toisen toiminimestä tai toiselle Suomessa elinkeinotoiminnassa vakiinnutetusta tunnusmerkistä, tavaramerkistä taikka toisen sukunimestä, taiteilijanimestä tai vastaavanlaisesta nimestä taikka toisen muotokuvasta, jollei nimi tai muotokuva ilmeisesti tarkoita jotakin kauan sitten kuollutta henkilöä;
- 4) sellaista, joka voi aiheuttaa käsityksen, että kysymys on toisen suojatun kirjallisen tai taiteellisen teoksen nimestä, mikäli nimi on omaperäinen, tai sellaista, joka loukkaa toisen tekijänoikeutta sanotunlaiseen teokseen tai oikeutta valokuvaan;
- 5) sellaista, joka eroaa vain epäoleennaisesti Suomessa toiselle rekisteröidystä mallista tai hyödyllisyysmallista.

4 b § (12.7.2002/596)

Mallioikeutta ei voida myöntää tuotteen ulkomuodon piirteille, jotka

- 1) määräytyvät ainoastaan tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan; tai
- 2) on toisinnettava tarkalleen saman muotoisina ja kokoisina, jotta mallin sisältämä tuote voitaisiin mekaanisesti liittää toiseen tuotteeseen tai asentaa siihen, sen ympärille tai sitä vasten siten, että kumpikin tuote toimii tarkoitetulla tavalla.

Mallioikeus voidaan 1 momentin 2 kohdan estämättä myöntää mallille, joka sallii keskenään vaihdettavissa olevien tuotteiden monenlaisen kokoamisen tai liittämisen rakenneyksiköistä muodostuvaksi kokonaisuudeksi.

5 § (12.7.2002/596)

Mallioikeus käsittää kaikki mallit, joista asiaan perehtynyt käyttäjä ei saa erilaista kokonaisvaikutelmaa. Tätä arvioitaessa on otettava huomioon mallin luojaan vapaus mallin kehittäessä.

5 a § (12.7.2002/596)

Mallioikeus sisältää jäljempänä säädetyin poikkeuksin sen, ettei muu kuin mallioikeuden haltija ilman tämän lupaa saa käyttää hyväkseen mallia. Mallin hyväksikäyttämistä on muun muassa mallin mukaisen tai sen sisältävän tuotteen valmistaminen, tarjoaminen, markkinoille saattaminen, käyttäminen, maahantuonti, maastavienti taikka varastoiminen näihin tarkoituksiin.

5 b § (12.7.2002/596)

Mallioikeus ei käsitä:

- 1) mallin yksityistä käyttöä, jolla ei ole kaupallista tarkoitusta;
- 2) mallin käyttöä kokeellisiin tarkoituksiin; eikä
- 3) toimia, joiden tarkoituksena on toisintaa malli lainausten ottamiseksi tai opetustarkoituksiin edellyttäen, että toimet ovat hyvän kauppatavan mukaisia ja että ne eivät aiheuttomasti haittaa mallin tavanomaista käyttöä ja että lähde mainitaan.

Mallioikeus ei myöskään käsitä tilapäisesti maahan tulleissa rekisteröidyissä aluksissa ja ilma-aluksissa olevia varusteita, tällaisten alusten korjausta varten maahan tuotuja varaosia ja tarvikkeita eikä näiden alusten korjaamista.

5 c § (12.7.2002/596)

Mallioikeus ei anna sen haltijalle oikeutta kieltää mallioikeudella suojatun tuotteen hyväksikäyttöä, jos mallioikeuden haltija on saattanut tuotteen vaihdantaan Euroopan talousalueella tai se on tämän suostumuksella siellä vaihdantaan saatettu.

6 §

Joka mallin rekisteröintihakemuksen tekemishetkellä tässä maassa ammattimaisesti käytti mallia, saa toisen mallioikeuden estämättä jatkaa käyttöä pysyttämällä entisellään sen yleisen luonteen, jollei hyväksikäyttö sisältänyt ilmeistä väärinkäyttöä rekisteröinnin hakijaa tai sitä kohtaan, jolta tämä johtaa oikeutensa. Samanlainen käyttöoikeus on vastaavilla edellytyksillä myös sillä, joka on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin käyttääkseen mallia ammattimaisesti tässä maassa.

Edellä 1 momentin mukainen oikeus voi siirtyä toiselle ainoastaan liikkeen mukana, jossa se on syntynyt tai jossa sen käyttö oli tarkoitettu tapahtuvaksi.

7 § (12.7.2002/596)

7 § on kumottu L:lla 12.7.2002/596.

8 § (12.7.2002/596)

Suomessa tehty hakemus katsotaan 2 ja 6 §:ää sovellettaessa tehdyksi samanaikaisesti kuin hakemus toisessa valtiossa, jos malli on esitetty mallin rekisteröintiä tai hyödyllisyydshallin suojaa koskevassa hakemuksessa, joka on tehty teollisoikeuden suojelemista koskevaan Pariisin yleissopimukseen (SopS 5/1921) tai Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen (SopS 5/1995) liittyneessä valtiossa.

Rekisteröintiä tulee hakea Suomessa kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun rekisteröintiä on haettu 1 momentissa mainitussa sopimusvaltiossa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös muualla tehtyyn hakemukseen, jonka rekisteriviranomainen erityisistä syistä katsoo sopimusvaltiossa annettuun hakemukseen rinnastettavaksi.

Saadakseen 1 momentissa mainitun etuoikeuden hakijan on pyydettävä sitä Suomessa tehdyssä hakemuksessa ja siinä ilmoitettava, missä ja milloin etuoikeuden perustaksi ilmoitettu hakemus on tehty. Hakijan on lisäksi ilmoitettava, niin pian kuin mahdollista, hakemuksen numero.

8 a § (3.12.2010/1058)

Rekisteriviranomainen voi välipäätöksellä kehottaa hakijaa näyttämään toteen 8 §:ssä tarkoitetun etuoikeuden. Etuoikeuden saavuttamiseksi hakijan tulee tällöin määräajassa toimittaa rekisteriviranomaiselle etuoikeuden perustana olevan hakemuksen vastaanottaneen viranomaisen antama todistus hakemuksen tekemispäivästä ja hakijan nimestä sekä viimeksi mainitun viranomaisen oikeaksi todistama jäljennös hakemuskirjasta ja siihen liitetystä mallia esittävästä kuva-aineistosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa ei saa määrätä päättymään ennen kuin kolme kuukautta on kulunut Suomessa tehdyn hakemuksen tekemispäivästä.

Etuoikeutta ei saavuteta, jollei rekisteriviranomaisen 1 momentin mukaan antamaa välipäätöstä noudateta.

8 b § (3.12.2010/1058)

Etuoikeus voi perustua ainoastaan ensimmäiseen hakemukseen, jossa malli on esitetty.

Mikäli ensimmäisen hakemuksen tekijä tai hänen oikeudenomistajansa on samalle viranomaiselle myöhemmin tehnyt samaa mallia tarkoittavan hakemuksen, voidaan myöhempi hakemus esittää etuoikeuden perustaksi edellytyksellä, että sitä tehtäessä aikaisempi hakemus on peruutettu, jätetty sillensä tai hylätty asiakirjojen tulematta julkisiksi eikä hakemuksesta ollut jäänyt voimaan mitään oikeutta eikä se ollut etuoikeuden perustana. Jos etuoikeus on saavutettu myöhemmän hakemuksen perusteella, ei aikaisempaan hakemukseen enää voida vedota etuoikeuden perustana.

8 c § (3.12.2010/1058)

Haettaessa 11 §:ssä tarkoitettua yhteisrekisteröintiä voidaan etuoikeus saavuttaa koskemaan yhtä tai useampia malleja.

Tällaisessa hakemuksessa voidaan etuoikeutta pyytää useiden, myös eri maissa tehtyjen hakemusten perusteella.

2 luku

Rekisteröintihakemus ja sen käsittely

9 §

Rekisteriviranomaisena on patentti- ja rekisterihallitus.

10 § (12.7.2002/596)

Mallin rekisteröintihakemus tehdään kirjallisesti rekisteriviranomaiselle.

Hakemuksessa on ilmoitettava mallin luoja. Jos rekisteröintiä hakee muu kuin mallin luoja, hakijan on hakemuksessa vahvistettava, että mallioikeus on siirtynyt hänelle. Lisäksi hakemuksessa on ilmoitettava tuote tai tuotteet, joita hakemus koskee. (3.12.2010/1058)

Hakemukseen on liitettävä mallin esittävä kuva-aineisto. Jos hakija antaa lisäksi mallikappaleen ennen kuin rekisteröinnistä 18 §:n mukaisesti kuulutetaan, tämän on katsottava esittävän mallin. (3.12.2010/1058)

10 a § (12.7.2002/596)

Rekisteröintihakemus katsotaan tehdyksi vasta, kun hakija on antanut rekisteriviranomaiselle mallin esittävän kuva-aineiston tai mallikappaleen ja suorittanut hakemusmaksun.

Hakemukseen liittyvien lisämaksujen suorittamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

11 § (12.7.2002/596)

Hakemus voi sisältää useita malleja, jos rekisteröintihakemuksessa ilmoitetut tuotteet kuuluvat samaan luokkaan teollismallien kansainvälisen luokituksen perustamista koskevan Locarnon sopimuksen (SopS 22/1972) mukaan.

12 § (3.12.2010/1058)

Hakijalla, jolla ei ole kotipaikkaa Suomessa, tulee olla Euroopan talousalueella asuva asiamies, joka on oikeutettu edustamaan häntä hakemusta koskevissa asioissa.

13 § (12.7.2002/596)

Hakemusta ei saa muuttaa siten, että mallista saatavan kokonaisvaikutelman olennaiset piirteet muuttuvat.

14 §

Mallin rekisteröintihakemusta käsiteltäessä rekisteriviranomaisen on asetuksella tarkemmin säädettyssä laajuudessa tutkittava, ovatko edellytykset mallin rekisteröimiseksi olemassa. Jos hakija ei ole noudattanut hakemuksesta säädettyjä määräyksiä tai viranomaisen havaitsee olevan muita esteitä hakemuksen hyväksymiselle, hakijaa on välipäätöksellä kehotettava määräajassa antamaan lausumansa tai korjaamaan hakemus.

Jollei hakija välipäätöksessä määrätyn ajan kuluessa anna lausumaa tai ryhdy toimenpiteisiin korjatakseen puutteellisuuden, josta on huomautettu, hakemus on jätettävä sillensä. Edellä 1 momentin mukaan annetussa välipäätöksessä on mainittava tästä seuraamuksesta.

Sillensä jätetty hakemus otetaan uudelleen käsiteltäväksi, mikäli hakija kahden kuukauden kuluessa välipäätöksessä määrätyn ajan päättymisestä sitä pyytää sekä antaa lausumansa tai

ryhtyy toimenpiteisiin puutteellisuuden korjaamiseksi ja saman ajan kuluessa suorittaa vahvistetun uudelleen käsittelymaksun. Uudelleen käsittely voi tapahtua vain kerran.

15 § (3.12.2010/1058)

Jos hakijan antaman lausuman jälkeen vielä on olemassa este hakemuksen hyväksymiselle ja hakijalla on ollut tilaisuus antaa lausumansa esteestä, hakemus on hylättävä siltä osin kuin on olemassa este sen hyväksymiselle, jollei ole aihetta antaa hakijalle uutta välipäätöstä.

16 §

Milloin joku rekisteriviranomaiselle väittää, että hänellä on parempi oikeus malliin kuin hakijalla ja mikäli asia näyttää epäselvältä, viranomaisen voi välipäätöksellä kehottaa häntä määrätyn ajan kuluessa nostamaan kanteen tuomioistuimessa uhalla, että väite jätetään huomioon ottamatta hakemusta edelleen käsiteltäessä.

Mikäli tuomioistuimessa on vireillä riita paremmasta oikeudesta malliin, rekisteröintihakemuksen käsittely voidaan keskeyttää siihen asti, kunnes juttu on lopullisesti ratkaistu.

17 §

Milloin joku rekisteriviranomaiselle näyttää, että hänellä on parempi oikeus malliin kuin hakijalla, rekisteriviranomaisen tulee hänen vaatimuksestaan siirtää hakemus hänelle. Sen, joka saa hakemuksen siirretyksi itselleen, on suoritettava uusi hakemusmaksu.

Milloin siirtoa on vaadittu ja ennen kuin vaatimus on lopullisesti ratkaistu, ei hakemusta saa muuttaa eikä jättää sillensä, hylätä tai hyväksyä.

18 § (3.12.2010/1058)

Jos hakemusasiakirjat ovat säännösten mukaiset eikä estettä hakemuksen hyväksymiselle ole, rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä malli ja rekisteröinnistä on kuulutettava.

Hakijan pyynnöstä voidaan mallin rekisteröintiä ja sen kuuluttamista kuitenkin lykätä enintään kuusi kuukautta siitä päivästä, jona rekisteröintihakemus tehtiin, tai josta etuoikeutta 8 §:n mukaan on pyydetty. Lykkäyspyyntö on esitettävä rekisteröintihakemuksessa.

18 a § (12.7.2002/596)

Väite on tehtävä rekisteriviranomaiselle kirjallisesti kahden kuukauden kuluessa siitä, kun rekisteröinnistä on kuulutettu Mallioikeuslehdessä. (3.12.2010/1058)

Jos rekisteröintiä on hakenut muu kuin 1 §:n mukaan malliin oikeutettu, väitteen voi tehdä se, joka katsoo olevansa oikeutettu malliin.

Jos malliin on ilman asianomaista lupaa otettu 4 a §:n 1 ja 2 kohdissa tarkoitettu tunnus tai merkki, väitteen voi tehdä se, jonka oikeutta rekisteröinti loukkaa.

Jos malli on ristiriidassa 4 §:n 1 momentin 2 kohdan tai 4 a §:n 3–5 kohdan kanssa, väitteen voi tehdä ristiriidassa olevan oikeuden hakija tai haltija.

Muissa kuin 2–4 momentissa mainituissa tapauksissa väitteen voi tehdä kuka tahansa.

19 § (3.12.2010/1058)

Rekisteröintihakemusasiakirjat ovat julkisia, jollei niitä hakijan tekemän 18 §:ssä tarkoitetun lykkäämistä koskevan pyynnön johdosta ole pidettävä salaisina.

Jos lykkäämistä on pyydetty, tulevat hakemusasiakirjat julkisiksi pyydetyn määräajan päätyttyä, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluttua rekisteröinnin hakemispäivästä tai siitä päivästä, josta etuoikeutta 8 §:n mukaan on pyydetty. Jos viranomaisen tänä aikana on päättänyt jättää hakemuksen sillensä tai sen hylätä, asiakirjat tulevat julkisiksi vain siinä tapauksessa, että hakija pyytää hakemuksen uudelleen käsiteltäväksi tai hakee muutosta.

20 § (3.12.2010/1058)

Kun 18 a §:n 1 momentissa säädetty väitteenteko-aika on päättynyt, mallin rekisteröintiä vastaan tehdyt väitteet on otettava käsittelyyn. Käsittelyssä on noudatettava 14–17 §:n säännöksiä soveltuvin osin. Jos väitteentekijä peruuttaa väitteen, asia voidaan kuitenkin tutkia, jos siihen on erityistä syytä.

Jos asiassa on tehty väite, se on annettava rekisteröinnin haltijalle tiedoksi. Jollei väite ole ilmeisesti perusteeton, on haltijalle lisäksi varattava tilaisuus lausuman antamiseen.

Väitteen käsittelyn jälkeen rekisteriviranomainen kumoaa rekisteröinnin siltä osin kuin on olemassa este rekisteröinnille. Kun päätös rekisteröinnin kumoamisesta on saanut lainvoiman, päätöksestä on kuulutettava.

Rekisteriviranomainen hylkää väitteen, jos rekisteröinnille ei ole estettä.

21 §

Mallin rekisteröintihakemusta koskevaan rekisteriviranomaisen lopulliseen päätökseen hakija voi hakea muutosta, jos päätös on hänelle vastainen. Rekisteriviranomaisen rekisteröintiä vastaan tehdyn väitteen johdosta tekemään lopulliseen päätökseen saa hakea muutosta se, jolle päätös on vastainen. (31.1.2013/109)

Päätökseen, jolla 14 §:n 3 momentissa tarkoitettu pyyntö hakemuksen ottamisesta uudelleen käsiteltäväksi on hylätty tai 17 §:ssä tarkoitettu vaatimus hakemuksen siirtämisestä on hyväksytty, hakija voi hakea muutosta. Päätökseen, jolla hakemuksen siirtämistä koskeva vaatimus on hylätty, esityksen tehnyt voi hakea muutosta.

22 § (31.1.2013/109)

Rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin patentti- ja rekisterihallituksesta annetussa laissa (575/1992) säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

L patentti- ja rekisterihallituksesta 575/1992 on kumottu L:lla Patentti- ja rekisterihallituksesta 578/2013.

22 a § (3.12.2010/1058)

Jos rekisteriviranomainen saa 44 a §:ssä tarkoitetulta kansainväliseltä toimistolta ilmoituksen kansainvälisestä rekisteröinnistä, jonka suojan alkamispäivä on aikaisempi kuin samaa mallia koskevan suomalaista mallirekisteröintiä koskevan suojan alkamispäivä ja kansainvälisen rekisteröinnin tarkoittamat mallit ovat osittain tai kokonaan samat kuin suomalaisen mallirekisteröinnin, rekisteriviranomaisen tulee poistaa päätöksensä suomalaisesta rekisteröinnistä ja ratkaista asia uudelleen.

23 § (3.12.2010/1058)

23 § on kumottu L:lla 3.12.2010/1058.

23 a § (3.12.2010/1058)

Mallille annetaan rekisterinumero, kun rekisteriviranomainen ottaa sen mallirekisteriin. Yhteisrekisteröinnissä annetaan kaikille rekisteröitäville malleille sama rekisterinumero. Mallioikeuden haltijalle on annettava todistus rekisteröinnistä.

Rekisterin tulee sisältää:

- 1) rekisteröintihakemuksen hakemusnumero ja mallin rekisterinumero;
- 2) mallioikeuden haltijan nimi, kotipaikka ja osoite sekä, jos mallioikeuden haltijaa edustaa asiamies, tämän nimi, kotipaikka ja osoite;
- 3) mallin luojan nimi ja osoite;
- 4) ilmoitus niistä tuotteista, joita varten malli on rekisteröity, ja niistä luokista, joihin malli on luokiteltu;
- 5) ilmoitus päivästä:
  - a) jona mallin rekisteröintihakemus on 10 a §:n mukaan katsottava tehdyksi;
  - b) jona hakemusasiakirjat ovat tulleet julkisiksi;
  - c) jona malli on merkitty rekisteriin;
  - d) jona rekisteröinnistä on kuulutettu;
- 6) ilmoitus pyydetystä etuoikeudesta ja siitä, missä etuoikeuden perustava hakemus on tehty, sen tekemispäivästä sekä hakemusnumerosta;

- 7) kuva-aineisto mallista;
- 8) ilmoitus, onko mallikappale annettu;
- 9) ilmoitus, onko mallia muutettu 25 a §:n nojalla;
- 10) ilmoitus mallin osittaisesta kumoamisesta 31 §:n nojalla.

23 b § (3.12.2010/1058)

Merkinnän, jota tarkoitetaan 27 §:ssä, tulee sisältää oikeuden haltijan nimi, kotipaikka ja osoite sekä mallioikeuden ja käyttöluvan luovutuksen tai siirtymisen tai panttauksen päivämäärä. Käyttöluvan osalta on pyynnöstä merkittävä, onko mallioikeuden haltijan oikeutta myöntää muita käyttölupia rajoitettu.

Jollei kysymystä merkinnän tekemisestä välittömästi voida ratkaista, on rekisteriin kuitenkin merkittävä, että merkintää on pyydetty.

Edellä 1 momentin säännöksiä on vastaavasti sovellettava pakkoluvan ja 32 §:n 2 momentissa tarkoitettun oikeuden merkitsemiseen.

Milloin mallioikeus on ulosmitattu, tehdään siitä ilmoituksen perusteella merkintä mallirekisteriin.

Rekisteriin merkitään myös ilmoitus asiamiestä koskevasta muutoksesta.

23 c § (3.12.2010/1058)

Jos mallioikeuden haltija ilmoittaa 33 §:n 1 momentin mukaan luopuvansa mallioikeudestaan ja jos tätä mallioikeutta koskeva käyttö lupa on merkitty rekisteriin, on käyttöluvan haltijalle ilmoitettava siitä ja varattava hänelle kohtuullinen aika oikeutensa valvomiseksi asiassa ennen kuin malli poistetaan rekisteristä.

3 luku

Rekisteröinnin voimassaoloaika ja rekisteröidyn mallin muuttaminen (12.7.2002/596)

24 § (12.7.2002/596)

Mallin rekisteröinti on voimassa viisi vuotta rekisteröinnin hakemispäivästä lukien, ja se voidaan uudistaa neljästi viideksi vuodeksi kerrallaan. Jokainen rekisteröintikausi lasketaan edellisen rekisteröintikauden päättymisestä.

Suoja-aika on kuitenkin enintään 15 vuotta, jos malli on moniosaisen tuotteen osa ja se on tarkoitettu tuotteen korjaamiseksi alkuperäiseen muotoon.

25 § (12.7.2002/596)

Rekisteröinti voidaan uudistaa aikaisintaan vuotta ennen rekisteröintikauden päättymistä ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa sen päättymisestä.

Uudistamista on haettava kirjallisesti rekisteriviranomaiselta, jos uudistamisen yhteydessä halutaan tehdä rekisterimerkintöihin muutos. Muutoin rekisteröinti katsotaan uudistetuksi, kun uudistamismaksu on suoritettu.

Rekisteröinnin uudistamisesta on kuulutettava.

25 a § (12.7.2002/596)

Rekisteröityä mallia voidaan haltijan kirjallisesta hakemuksesta muuttaa, jos malli on rekisteröity 1, 1 a, 2, 3, 3 a, 4, 4 a tai 4 b §:n vastaisesti. Muutetun mallin tulee kuitenkin täyttää tässä laissa säädetty rekisteröintiedellytykset eivätkä mallista saatavan kokonaisvaikutelman olennaiset piirteet saa muuttua. Hakemuksesta on suoritettava mallin muuttamismaksu.

Rekisteröinnin muutoksesta on kuulutettava.

4 luku

Luovutus sekä käyttö ja pakkolupa

26 §

Mallioikeus voidaan luovuttaa toiselle.

Milloin toiselle on annettu oikeus ammattimaisesti käyttää mallia (*käyttölupa*), tämä saa luovuttaa oikeutensa edelleen ainoastaan, mikäli siitä on sovittu.

Milloin käyttölupa kuuluu liikkeeseen, saadaan se kuitenkin luovuttaa liikkeen mukana, jollei muuta ole sovittu. Tällöin luovuttaja vastaa edelleen siitä, että käyttöluvan ehtoja noudatetaan.

27 §

Milloin mallioikeus tai sen käyttölupa on siirtynyt toiselle, siitä on pyynnöstä vahvistettua maksua vastaan tehtävä merkintä mallirekisteriin. Sama koskee mallioikeuden panttausta. Jos näytetään, että rekisteriin merkitty käyttölupa tai panttioikeus on lakannut olemasta voimassa, merkintä on poistettava rekisteristä.

Mitä 1 momentissa on säädetty, on vastaavasti sovellettava pakkolupaan ja 32 §:n 2 momentissa tarkoitettuun oikeuteen.

Yhteisrekisteröinnissä voidaan mallioikeuden siirto rekisteröidä vain, mikäli se koskee kaikkia malleja.

Mallioikeutta koskevissa riita- ja muissa asioissa katsotaan mallioikeuden haltijaksi se, joka sellaisena on viimeksi merkitty mallirekisteriin.

Milloin joku on pyytänyt rekisteriin merkittäväksi, että mallioikeus on siirtynyt hänelle tai että hän on saanut siihen käyttöluvan tai panttioikeuden, ja mikäli hän silloin oli oikeuteensa nähden vilpittömässä mielessä, ei mallioikeuden, tai sitä koskevan oikeuden aikaisempi luovutus toiselle ole voimassa häntä vastaan, ellei toinen sitä ennen ollut pyytänyt saantonsa merkitsemistä mallirekisteriin.

28 §

Joka on tässä maassa ammattimaisesti käyttänyt mallia silloin, kun hakemusasiakirjat tulivat julkisiksi, ja jolla silloin ei ole ollut tietoa mallin rekisteröintihakemuksesta eikä hän kohtuudella ole voinut hankkia siitä tietoa, voi saada *pakkoluvan* mallin käyttöön, mikäli siihen on erityisiä syitä ja hakemus johtaa rekisteröintiin. Vastaavilla edellytyksillä voi sellaisen pakkoluvan saada myös se, joka on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin mallin ammattimaiseksi käyttämiseksi tässä maassa. Pakkolupa voi käsittää myös rekisteröintiä edeltäneen ajan.

29 §

Pakkolupaa ei saa myöntää muulle kuin sille, jolla voidaan katsoa olevan edellytyksiä hyväksyttävällä tavalla käyttää mallia pakkoluvan mukaisesti.

Pakkolupa ei estä mallioikeuden haltijaa itse käyttämästä mallia tai luovuttamasta sen käyttö lupaa. Pakkolupa voi siirtyä toiselle ainoastaan liikkeen mukana, jossa sitä käytetään tai jossa se oli tarkoitettu käytettäväksi.

30 §

Pakkoluvan myöntää tuomioistuin, joka myös määrää missä laajuudessa mallia saa käyttää, sekä vahvistaa vastikkeen ja muut pakkoluvan ehdot. Kun oleellisesti muuttuneet olosuhteet niin vaativat, tuomioistuin voi asianomaisen vaatimuksesta kumota pakkoluvan tai vahvistaa sille uudet ehdot.

5 luku

Mallioikeuden lakkaaminen

31 § (12.7.2002/596)

Tuomioistuimen on kanteesta kumottava rekisteröinti kokonaan tai osittain, jos malli on rekisteröity 1, 1 a, 2, 3, 3 a, 4, 4 a tai 4 b §:n vastaisesti ja este rekisteröinnille on edelleen olemassa. Rekisteröintiä ei kuitenkaan voida kumota sillä perusteella, että mallioikeuden saanut on ollut oikeutettu vain määrättyyn osuuteen siitä.

Jos rekisteröinti on myönnetty muulle kuin 1 §:n mukaan malliin oikeutetulle, kannetta rekisteröinnin kumoamiseksi voi ajaa se, joka väittää olevansa oikeutettu malliin.

Jos rekisteröinti on myönnetty 4 a §:n 1 tai 2 kohdan vastaisesti, kannetta rekisteröinnin kumoamiseksi voi ajaa se, jonka oikeutta rekisteröinti loukkaa.

Jos rekisteröinti on myönnetty 4 §:n 2 kohdan tai 4 a §:n 3–5 kohdan vastaisesti, kannetta rekisteröinnin kumoamiseksi voi ajaa ristiriidassa olevan oikeuden hakija tai haltija.

Kannetta rekisteröinnin kumoamiseksi voi ajaa myös virallinen syyttäjä, jos kanne perustuu 4 §:n 1 kohtaan taikka 4 a §:n 1 tai 2 kohtaan.

Muissa kuin 2–5 momentissa mainituissa tapauksissa kannetta voi ajaa se, jolle rekisteröinnistä on haittaa.

31 a § (12.7.2002/596)

Kanne on 31 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa pantava vireille vuoden kuluessa siitä, kun kantaja on saanut tiedon rekisteröinnistä ja muista kanteen perusteena olevista seikoista. (3.12.2010/1058)

Jos mallioikeuden haltija on ollut vilpittömässä mielessä, kun malli rekisteröitiin tai mallioikeus siirtyi hänelle, kannetta ei saa panna vireille myöhemmin kuin kolme vuotta rekisteröinnin jälkeen.

31 b § (12.7.2002/596)

Mallin rekisteröinti voidaan kumota osittain ainoastaan, jos malli kumoamisen jälkeen edelleen täyttää tässä laissa säädettyt rekisteröintiedellytykset eivätkä mallista saatavan kokonaisvaikutelman olennaiset piirteet muutu.

2 momentti on kumottu L:lla 31.1.2013/109.

31 c § (12.7.2002/596)

Mallin rekisteröinti voidaan julistaa mitättömäksi, vaikka se on lakannut tai siitä on luovuttu.

32 § (12.7.2002/596)

Jos malli on rekisteröity muulle kuin 1 §:n mukaan siihen oikeutetulle, on tuomioistuimen malliin oikeutetun kanteesta siirrettävä rekisteröinti hänelle. Kanne on pantava vireille 31 a §:ssä säädettyssä ajassa.

Jos se, jonka rekisteröinti julistetaan menetetyksi, on ollut vilpittömässä mielessä alkaessaan käyttää mallia tässä maassa tai ryhtyessään sitä varten oleellisiin toimenpiteisiin, saa hän kohtuullisesta vastikkeesta ja muutoin kohtuullisilla ehdoilla jatkaa mallin käyttöä tai aloittaa aiottu käyttö pysyttämällä sen yleisen luonteen. Sellainen oikeus on vastaavilla edellytyksillä myös rekisteriin merkityn käyttöluvan haltijalla.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu oikeus voi siirtyä toiselle ainoastaan sen liikkeen mukana, jossa sitä käytetään tai jossa se oli tarkoitettu käytettäväksi.

33 §

Jos mallioikeuden haltija kirjallisesti ilmoittaa luopuvansa mallin rekisteröinnistä, on rekisteriviranomaisen poistettava malli rekisteristä.

Jos mallioikeus on ulosmitattu tai siihen on olemassa rekisteriin merkitty panttioikeus tai riita rekisteröinnin siirtämisestä toiselle on vireillä, mallia ei saa mallioikeuden haltijan pyynnöstä huolimatta poistaa rekisteristä niin kauan kuin ulosmittaus tai panttioikeus on voimassa tai riita ei ole lopullisesti ratkaistu.

5 a luku (20.12.2002/1215)

Yhteisömalli

33 a § (31.1.2013/109)

Yhteisömallilla tarkoitetaan yhteisömallista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 mukaista rekisteröimätöntä mallia sekä Euroopan unionin sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (tavaramerkit ja mallit), jäljempänä *yhteisön tavaramerkki- ja mallioikeusvirasto*, mainitun asetuksen nojalla rekisteröimää mallia.

33 b § (20.12.2002/1215)

Yhteisömallin rekisteröintiä koskeva hakemus voidaan jättää Patentti- ja rekisterihallitukselle, joka toimittaa sen edelleen yhteisön tavaramerkki- ja mallioikeusvirastolle niin kuin yhteisömallista annetussa neuvoston asetuksessa säädetään.

Yhteisömallia koskevaa hakemusta jätettäessä on suoritettava Patentti- ja rekisterihallitukselle hakemuksen toimittamismaksu.

6 luku

Ilmoitusvelvollisuus

34 §

Jos rekisteröinnin hakija vetoamalla hakemukseensa esittää vaatimuksen toiselle ennen kuin hakemusasiakirjat ovat tulleet julkisiksi, hänen on pyynnöstä sallittava tämän tutustua asiakirjoihin.

Joka kääntymällä suoraan toisen puoleen, ilmoituksessa taikka tavarassa tai sen päällyksessä olevassa kirjoituksessa tahi muulla tavoin ilmoittaa, että mallin rekisteröintiä on haettu tai että se on myönnetty ilmaisematta kuitenkaan samalla hakemuksen tai rekisteröinnin numeroa, on velvollinen pyynnöstä viipymättä antamaan sanotun tiedon. Mikäli ilmoituksesta ei nimenomaan käy ilmi, että rekisteröintiä on haettu tai että rekisteröinti on myönnetty, mutta jos se on omiaan aikaansaamaan sellaisen käsityksen, asianomaisen on pyynnöstä viipymättä ilmoitettava, onko rekisteröintiä haettu tai onko se myönnetty.

7 luku

Vastuu ja korvausvelvollisuus

35 § (21.4.1995/718)

Jos joku loukkaa mallioikeutta, tuomioistuimien voi kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta tekoa.

Jos mallioikeuden loukkaus tehdään tahallisesti, tekijä on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain 49 luvun 2 §:ssä tarkoitettuna teollisoikeusrikoksena, *mallioikeusrikkomuksesta* sakkoon.

Virallinen syyttäjä ei saa nostaa syytettä mallioikeusrikkomuksesta, ellei asianomistaja ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi.

35 a § (21.7.2006/685)

Tuomioistuin voi 35 §:n 1 momentissa tarkoitettua kannetta käsitellessään mallioikeuden haltijan vaatimuksesta määrätä lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjän taikka muun välittäjänä toimivan palvelun tarjoajan sakon uhalla keskeyttämään mallioikeutta loukkaavaksi väitetyt käytön (*keskeyttämismääräys*), jolle sitä voidaan pitää kohtuuttomana ottaen huomioon mallioikeuden väitetyt loukkaajan, välittäjän ja mallioikeuden haltijan oikeudet.

Ennen 35 §:n 1 momentissa tarkoitetun kanteen nostamista tuomioistuin voi mallioikeuden haltijan hakemuksesta antaa keskeyttämismääräyksen, jos sen antamiselle on 1 momentissa mainitut edellytykset ja jos on ilmeistä, että mallioikeuden haltijan oikeuksien toteutuminen muutoin vakavasti vaarantuisi. Tuomioistuimen on varattava sekä sille, jolle määräystä on haettu annettavaksi, että sille, jonka väitetään loukkaavan mallioikeutta, tilaisuus tulla kuulluksi. Tiedoksianto sille, jolle määräystä on haettu annettavaksi, voidaan toimittaa postitse taikka telekopiota tai sähköpostia käyttäen. (31.1.2013/109)

Tuomioistuin voi pyynnöstä antaa 2 momentissa tarkoitetun keskeyttämismääräyksen väliaikaisena väitettyä loukkaajaa kuulematta, jos asian kiireellisyys sitä välttämättä vaatii. Määräys on voimassa, kunnes toisin määrätään. Väitetylle loukkaajalle on määräyksen antamisen jälkeen viipymättä varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Kun väitettyä loukkaajaa on kuultu, tuomioistuimen on viipymättä päätettävä, pidetäänkö määräys voimassa vai peruutetaanko se.

Tämän pykälän nojalla annettu keskeyttämismääräys ei saa vaarantaa kolmannen oikeutta lähettää ja vastaanottaa viestejä. Keskeyttämismääräys tulee voimaan, kun hakija asettaa ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun vakuuden.

Mahdollisuudesta vapautua vakuuden asettamisesta säädetään oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 7 §:ssä. Edellä 2 tai 3 momentin nojalla annettu keskeyttämismääräys raukeaa, jollei 35 §:n 1 momentissa tarkoitettua kannetta nosteta tuomioistuimessa kuukauden kuluessa määräyksen antamisesta. (31.1.2013/109)

Keskeyttämismääräystä vaatineen on korvattava sille, jolle määräys on annettu, samoin kuin väitetylle loukkaajalle, määräyksen täytäntöönpanosta aiheutunut vahinko sekä asiassa aiheutuneet kulut, jos 35 §:n 1 momentissa tarkoitettu kanne hylätään tai jätetään tutkimatta taikka jos asian käsittely jätetään sillensä sen vuoksi, että kantaja on peruuttanut kanteensa tai jäänyt saapumatta tuomioistuimeen. Sama on voimassa, jos keskeyttämismääräys 3 momentin nojalla peruutetaan tai 4 momentin nojalla raukeaa. Vahingon ja kulujen korvaamista koskevan kanteen nostamisessa noudatetaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 12 §:ssä säädetään.

36 §

Joka tahallisesti tai tuottamuksesta loukkaa mallioikeutta, on velvollinen suorittamaan kohtuullisen korvauksen mallin käyttämisestä sekä korvauksen muusta vahingosta, jonka loukkaus on aiheuttanut. Jos tuottamus on vähäinen, voidaan vahingonkorvausta sovittaa.

Milloin mallioikeuden loukkaus ei ole tahallinen tai tuottamuksellinen, loukkaaja on velvollinen suorittamaan korvausta mallin käyttämisestä siinä määrin kuin se katsotaan kohtuulliseksi.

Mallioikeuden loukkauksen perusteella on korvauskanne pantava vireille viiden vuoden kuluessa vahingon syntymisestä uhalla, että oikeus korvaukseen menetetään.

36 a § (21.7.2006/685)

Tuomioistuin voi mallioikeuden loukkausta koskevassa riita-asiassa kantajan vaatimuksesta määrätä, että vastaajan on korvattava kustannukset, jotka kantajalle aiheutuvat siitä, että hän soveltuvin toimin julkistaa tietoja lainvoimaisesta tuomiosta, jossa vastaajan on todettu loukanneen mallioikeutta. Määräystä ei saa antaa, jos tietojen levittämistä on muussa laissa rajoitettu. Harkitessaan määräyksen antamista ja määräyksen sisältöä tuomioistuimen tulee ottaa huomioon julkistamisen yleinen merkitys, loukkauksen laatu ja laajuus, julkistamisesta aiheutuvat kustannukset ja muut vastaavat seikat.

Tuomioistuin määrää vastaajan korvattavien kohtuullisten julkistamiskustannusten enimmäismäärän. Kantajalla ei ole oikeutta korvaukseen, jos tietoja tuomiosta ei ole julkistettu tuomioistuimen määräämässä ajassa lainvoimaiseksi tulleen tuomion antamisesta.

37 §

Sen vaatimuksesta, jonka mallioikeutta on loukattu, tuomioistuin voi, sen mukaan kuin katsotaan kohtuulliseksi, jatkettuna loukkauksen estämiseksi määrätä, että tavarat, jotka vastoin toisen mallioikeutta on valmistettu tai maahan tuotu tai esine, jonka käyttäminen sisältää mallioikeuden loukkauksen, on määrättyllä tavalla muutettava tai pantava talteen mallin jäljellä olevaksi suojaajaksi tai hävitettävä, taikka, jos kysymyksessä ovat luvattomasti valmistetut tai maahan tuodut tavarat, luovutettava loukatulle lunastusta vastaan. Edellä sanottu ei koske sitä, joka vilpittömässä mielessä on saanut sanotun omaisuuden tai erityisen oikeuden siihen, eikä itse ole loukannut mallioikeutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu omaisuus voidaan takavarikoida, milloin rikoslain 49 luvun 2 §:ssä tai tämän lain 35 §:ssä mainitun rikoksen voidaan olettaa tapahtuneen. Tällöin on noudatettava, mitä takavarikosta säädetään pakkokeinolaissa (806/2011). (22.7.2011/862)

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, tuomioistuin voi, jos siihen on erityisiä syitä, vaadittaessa määrätä, että 1 momentissa tarkoitettuna omaisuuden haltija saa hallita sitä kohtuullisesta vastikkeesta ja muutoin kohtuullisilla ehdoilla jäljellä olevan suoja-ajan tai osan siitä.

38 § (12.7.2002/596)

Jos joku sen jälkeen, kun hakemuskirjat ovat tulleet julkisiksi, käyttää 5 a §:n vastaisesti mallia, jonka rekisteröintiä on haettu, on mallioikeuden loukkausta koskevia säännöksiä vastaavasti sovellettava, jos hakemus johtaa rekisteröintiin, kuitenkin niin, ettei häntä saa tuomita rangaistukseen.

Vahingonkorvaukseen siitä käytöstä, joka on tapahtunut ennen 18 §:ssä tarkoitettua rekisteröintihakemuksen kuuluttamista, on tällöin sovellettava, mitä 36 §:n 2 momentissa säädetään.

Mitä 36 §:n 3 momentissa säädetään, ei ole sovellettava, jos korvauskanne pannaan vireille vuoden kuluessa mallin rekisteröimisestä.

39 §

Jos mallin rekisteröinti on lainvoiman saaneella tuomiolla kumottu, ei rikoslain 49 luvun 2 §:ssä tai tämän lain 35–38 §:ssä säädettyä rangaistusta, korvausta tai muuta seuraamusta voida tuomita. (21.4.1995/718)

2 momentti on kumottu L:lla 31.1.2013/109.

40 §

Joka tahallisesti tai tuottamuksesta, joka ei ole vähäinen, laiminlyö täyttää sen, mihin hän 34 §:n mukaan on velvollinen, rangaistaan sakolla.

Samaan rangaistukseen on tuomittava myös se, joka sanotussa pykälässä tarkoitetuissa tapauksissa antaa väärän tiedon, jollei teosta ole säädetty rangaistusta rikoslaissa.

Joka syyllistyy tässä pykälässä mainittuun rikokseen, on velvollinen korvaamaan siitä aiheutuneen vahingon. Jos tuottamus on vähäinen, voidaan vahingonkorvausta sovitella.

Virallinen syyttäjä ei saa nostaa syytettä tässä pykälässä tarkoitettusta rikoksesta, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteeseen pantavaksi.

8 luku

Oikeudenkäyntisäännöksiä

41 §

Mallioikeuden haltija tai se, jolla käyttö- tai pakkoluvan perusteella on oikeus käyttää mallia, voi ajaa vahvistuskannetta siitä, nauttiiko hän rekisteröinnin perusteella suojaa toista vastaan, jos asiasta on epätietoisuutta ja siitä on haittaa hänelle.

Samoin edellytyksillä voi se, joka harjoittaa tai aikoo harjoittaa liiketoimintaa, ajaa vahvistuskannetta mallioikeuden haltijaa vastaan siitä, onko tietty mallin rekisteröinti tälle liiketoiminnalle esteenä.

3 momentti on kumottu L:lla 31.1.2013/109.

42 § (31.1.2013/109)

42 § on kumottu L:lla 31.1.2013/109.

43 § (31.1.2013/109)

Tähän lakiin perustuvat riita- ja hakemusasiat käsitellään markkinaoikeudessa.

Edellä 33 a §:ssä mainitussa neuvoston asetuksessa tarkoitettuna yhteisömalliasioita käsittelevänä tuomioistuimena toimii markkinaoikeus.

Riita- ja hakemusasioiden käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa.

43 a § (31.1.2013/109)

Syyte rikoslain 49 luvun 2 §:ssä tarkoitetusta mallioikeutta loukkaavasta teollisoikeusrikoksesta sekä tämän lain 35 §:n 2 momentissa tarkoitetusta mallioikeusrikkomuksesta ja 40 §:ssä tarkoitetusta rikoksesta käsitellään Helsingin käräjäoikeudessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun syyteasian yhteydessä voidaan käsitellä syytteessä tarkoitetusta rikoksesta johtuva 36 §:n ja 40 §:n 3 momentin mukainen korvausvaatimus sekä 37 §:n mukainen vaatimus sen estämättä, mitä 43 §:ssä momentissa säädetään.

Tuomioistuin pysyy toimivaltaisena tutkimaan 2 momentissa tarkoitetun vaatimuksen, vaikka toimivallan perustaneissa olosuhteissa tapahtuu muutos vaatimuksen esittämisen jälkeen.

43 b § (31.1.2013/109)

Edellä 43 a §:ssä tarkoitettua asiaa käsittelevän tuomioistuimen oikeuteen pyytää lausunto rekisteriviranomaiselta sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 4 luvun 22 §:ssä säädetään markkinaoikeuden oikeudesta pyytää lausunto.

43 c § (25.8.2016/718)

Käsitellessään 43 a §:ssä tarkoitettua asiaa käräjäoikeudella voi olla apunaan asiantuntijoina enintään kaksi tuomioistuinlain (673/2016) 17 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua asiantuntijajäsentä.

Asiantuntijan on annettava kirjallinen lausunto käräjäoikeuden hänelle tekemistä kysymyksistä. Asiantuntijalla on oikeus tehdä kysymyksiä asianosaisille ja todistajille. Ennen asian ratkaisemista käräjäoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus lausua asiantuntijan lausunnosta.

Asiantuntijan oikeudesta palkkioon säädetään tuomioistuinlain 17 luvun 22 §:ssä.

44 § (31.1.2013/109)

Edellä 43 a §:ssä tarkoitettua asiaa käsittelevän tuomioistuimen velvollisuuteen ilmoittaa ratkaisusta rekisteriviranomaiselle sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 4 luvun 23 §:ssä säädetään markkinaoikeuden velvollisuudesta ilmoittaa ratkaisusta.

8 a luku (3.12.2010/1058)

Mallin kansainvälinen rekisteröinti

44 a § (3.12.2010/1058)

Mallin kansainvälisellä rekisteröinnillä tarkoitetaan Maailman henkisen omaisuuden järjestön kansainvälisen toimiston, jäljempänä *kansainvälinentoimisto*, suorittamaa mallin rekisteröintiä,

joka on toimitettu teollismallien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Haagin sopimukseen liittyvän 2 päivänä heinäkuuta 1999 tehdyn Geneven asiakirjan mukaisesti.

Patentti- ja rekisterihallitus huolehtii Suomessa rekisteriviranomaisena kansainvälistä rekisteröintiä koskevista tehtävistä ja pitää luetteloa Suomessa voimassa olevista kansainvälisistä rekisteröinneistä.

44 b § (3.12.2010/1058)

Suomen kansalainen tai se, jolla on Suomessa kotipaikka, asuinpaikka tai todellinen ja käytössä oleva teollinen tai kaupallinen liike, voi tehdä hakemuksen kansainvälisestä rekisteröinnistä kansainväliseen toimistoon tai rekisteriviranomaiselle.

Rekisteriviranomaiselle tehty hakemus on lähetettävä viipymättä kansainväliseen toimistoon. Hakemusta jätettäessä hakijan on suoritettava rekisteriviranomaiselle toimittamismaksu.

44 c § (3.12.2010/1058)

Kansainvälinen rekisteröintihakemus on tehtävä kirjallisesti siten kuin Geneven asiakirjassa määrätään.

Hakemuksessa tulee nimetä ne valtiot tai valtioidenväliset järjestöt, joiden alueelle suojaa haetaan. Hakemusta tehtäessä hakijan on suoritettava kansainväliselle toimistolle Geneven asiakirjassa määrätyt maksut.

44 d § (3.12.2010/1058)

Mallioikeuden kansainvälisellä rekisteröinnillä, joka koskee Suomea, on kansainvälisen toimiston antamasta rekisteröintipäivästä lukien sama vaikutus kuin tämän lain mukaisella kansallisella hakemuksella. Kansainväliseen rekisteröintiin sovelletaan soveltuvin osin tämän lain säännöksiä ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Kansainvälinen rekisteröinti voidaan uudistaa kansainväliseen toimistoon toimitettavalla hakemuksella.

44 e § (3.12.2010/1058)

Kun rekisteriviranomainen saa kansainväliseltä toimistolta ilmoituksen Suomea koskevasta kansainvälisestä rekisteröinnistä, rekisteriviranomainen tutkii, onko rekisteröinnille estettä.

Jos rekisteriviranomainen toteaa, ettei kansainvälinen rekisteröinti täytä tämän lain mukaisia rekisteröintiedellytyksiä, se ilmoittaa perustellussa kieltäytymisilmoituksessaan kansainväliselle toimistolle, ettei kansainvälinen rekisteröinti ole voimassa Suomessa. Kieltäytymisilmoitus on toimitettava kansainväliselle toimistolle kahdentoista kuukauden kuluessa kansainvälisen rekisteröinnin julkaisemispäivästä.

Kansainvälisen rekisteröinnin haltijalla on kieltäytymisilmoituksen jälkeen mahdollisuus toimittaa rekisteriviranomaisen asettamassa määräjassa huomautuksensa tai luopua kansainvälisestä rekisteröinnistä Suomen osalta. Jos rekisteröinnin haltijan kieltäytymisilmoituksen johdosta antamassa lausumassa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden

perusteella malli täyttäisi tämän lain mukaiset rekisteröintiedellytykset, rekisteriviranomainen tekee päätöksen, ettei kansainvälinen rekisteröinti ole voimassa Suomessa tai se on voimassa ainoastaan osittain. Lainvoimaisesta rekisteröinnin kokonaan tai osittain kieltävästä päätöksestä on kuulutettava Mallioikeuslehdessä.

44 f § (3.12.2010/1058)

Jos kansainvälistä rekisteröintiä vastaan on 18 a §:n mukaisessa määräajassa tehty väite, rekisteriviranomainen lähettää siitä kansainväliselle toimistolle ilmoituksen perusteluineen 44 e §:n 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa.

Rekisteröinnin haltijalle on varattava mahdollisuus antaa määräajassa lausuma väitteen johdosta, minkä jälkeen rekisteriviranomainen tutkii väitteen. Jos rekisteriviranomainen katsoo, ettei rekisteröinti täytä tämän lain mukaisia rekisteröinnin edellytyksiä, se tekee päätöksen, ettei kansainvälinen rekisteröinti ole voimassa Suomessa tai se on voimassa vain osittain. Rekisteriviranomaisen on hylättävä väite, jos kansainväliselle rekisteröinnille ei ole Suomessa estettä.

Jos rekisteriviranomainen tehdyn väitteen nojalla päättää, ettei kansainvälinen rekisteröinti ole voimassa Suomessa tai se on voimassa ainoastaan osittain, se tekee siitä merkinnän pitämäänsä luetteloon. Lainvoimaisesta rekisteröinnin kokonaan tai osittain kieltävästä päätöksestä on kuulutettava Mallioikeuslehdessä.

44 g § (3.12.2010/1058)

Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava kansainväliselle toimistolle Suomea koskevissa kansainvälisissä rekisteröinneissä tapahtuvista muutoksista.

Jos malli poistetaan kokonaan tai osittain kansainvälisestä rekisteristä, rekisteriviranomainen poistaa sen tarvittaessa pitämästään luettelosta. Kansainvälisen rekisteröinnin voimassaoloa Suomessa koskevista muutoksista on kuulutettava Mallioikeuslehdessä.

44 h § (3.12.2010/1058)

Jos kansainvälisen rekisteröinnin haltija, jolla ei ole kotipaikkaa Suomessa, haluaa antaa lausumansa rekisteriviranomaiselle, hänen tulee käyttää Euroopan talousalueella asuvaa asiamiestä.

9 luku

Erinäisiä säännöksiä

45 § (3.12.2010/1058)

Mallioikeuden haltijalla, jolla ei ole kotipaikkaa Suomessa, tulee olla Euroopan talousalueella asuva asiamies, jolla on oikeus hänen puolestaan ottaa vastaan haasteen tiedoksiantoja, kutsuja ja muita asiakirjoja mallioikeutta koskevissa asioissa, lukuun ottamatta rikosasioita koskevaa haastetta ja määräystä, jolla asianosainen on velvoitettu henkilökohtaisesti saapumaan oikeuteen. Asiamies on ilmoitettava mallirekisteriin merkittäväksi.

46 §

Asetuksella voidaan vastavuoroisuuden edellytyksellä säätää, ettei 12 tai 45 §:n säännöksiä ole sovellettava sellaiseen hakijaan tai mallioikeuden haltijaan, jonka kotipaikka on vieraassa valtiossa tai jolla on siinä valtiossa asuva ja tässä maassa rekisteriin merkitty asiamies, jolla on sanotuissa pykälissä tarkoitettu toimivalta.

46 a § (12.7.2002/596)

Jos rekisteriviranomaisen päätöstä ei ole saatu annetuksi tiedoksi hakijalle, väitteentekijälle tai mallioikeuden haltijalle tämän rekisteriviranomaiselle ilmoitettuun osoitteeseen, se voidaan antaa tiedoksi kuuluttamalla asiasta Patentti- ja rekisterihallituksen julkaisemassa mallioikeuslehdessä.

47 § (12.7.2002/596)

Mallin rekisteröintihakemuksen, rekisteröinnin uudistamisen, mallin muuttamisen, yhteisömallihakemuksen tai kansainvälisen rekisteröintihakemuksen jättämisen yhteydessä on suoritettava hakemusmaksu, uudistamismaksu, mallin muuttamismaksu, yhteisömallihakemuksen toimittamismaksu ja kansainvälistä rekisteröintiä koskevan hakemuksen toimittamismaksu sekä asian laadun mukaan seuraavat lisämaksut: luokkamaksu jokaiselta tavaraluokalta ensimmäisen jälkeen, yhteisrekisteröintimaksu jokaiselta mallilta ensimmäisen jälkeen, säilytysmaksu mallikappaleen säilytyksestä ja kuulutusmaksu jokaiselta kuvalta ensimmäisen kuvan jälkeen sekä eri maksu mallirekisteriin muista seikoista tehtävistä merkinnöistä. Uudistamismaksu, joka suoritetaan kulumassa olevan rekisteröintikauden jälkeen, on suoritettava korotettuna. (3.12.2010/1058)

Tämän lain mukaan perittävistä maksuista säädetään erikseen.

48 § (3.12.2010/1058)

Tarkemmat säännökset rekisteröintihakemuksesta, hakemuksen jakamisesta, rekisteröintihakemuksen käsittelystä, rekisteröinnin kuuluttamisesta, mallirekisteristä sekä rekisteriviranomaisen tehtävistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Rekisteriviranomainen voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä rekisteröintihakemuksesta ja sen käsittelystä, rekisteröityä mallia koskevista asioista, mallirekisteristä sekä mallioikeusasioissa tehtävistä kuulutuksista sekä muista niihin verrattavista teknisistä seikoista.

49 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1971.

Muutosäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

10.5.1991/802:

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä päivänä.

HE 232/90, toisen lvk.miet. 20/90, svk.miet. 330/90

26.6.1992/578:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1992.

HE 25/92, TaVM 21/92

13.11.1992/1035:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

HE 152/92, TaVM 35/92

18.12.1992/1411:

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. (L 1411/92 tuli A:n 1342/93 mukaisesti voimaan 1.1.1994.)

HE 215/92, TaVM 46/92

21.4.1995/718:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1995.

HE 94/93, LaVM 22/94, SuVM 10/94

12.7.2002/596:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2002.

Tätä lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa rekisteröityihin malleihin ja malleihin, jotka rekisteröidään ennen tämän lain voimaantuloa tehdyn hakemuksen perusteella. Ennen tämän lain voimaantuloa tehdyn rekisteröintihakemuksen perusteella rekisteröidyn mallin kumoamiseen sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Rekisteröintihakemus, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Jos joku tämän lain voimaan tullessa käyttää mallia tässä maassa tavalla, joka ei tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan edellyttänyt mallioikeuden haltijan suostumusta, saa hän jatkaa mallin käyttöä, vaikka tämän lain mukaan sellainen suostumus vaadittaisiinkin. Samanlainen käyttöoikeus on myös sillä, joka on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin käyttääkseen mallia.

HE 6/2002, TaVM 12/2002, EV 77/2002, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/71/EY; EYVL N:o L 289, 28.10.1998, s. 28

20.12.2002/1215:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

HE 217/2002, TaVM 24/2002, EV 187/2002, Neuvoston asetus (EY) N:o 6/2002 ; EYVL N:o L 3; 5.1.2002, s. 1

21.7.2006/685:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2006.

Tämän lain 35 a §:ää sovelletaan myös riita-asiaan, joka on tullut vireille ennen tämän lain voimaantuloa.

Riita-asiaan, joka on tullut vireille ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain 36 a §:n sijasta tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 26/2006, LaVM 6/2006, EV 67/2006

14.5.2010/394:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2010.

HE 102/2009, LaVM 2/2010, EV 21/2010

3.12.2010/1058:

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki on voimassa A:n 356/2011 mukaisesti 1.5.2011 alkaen.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin mallin rekisteröintihakemuksiin sovelletaan tämän lain säännöksiä. Kuitenkin sellaiset rekisteröintihakemukset, joista rekisteriviranomainen on 18 §:n mukaisesti jo kuuluttanut, käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 225/2008, TaVM 18/2010, EV 142/2010

14.4.2011/356:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2011.

22.7.2011/862:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

HE 222/2010, LaVM 44/2010, EV 374/2010

31.1.2013/109:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2013.

Rekisteriviranomaisen päätökseen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, haetaan muutosta noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Riita-, hakemus- ja rikosasia, joka on tullut käräjäoikeudessa vireille ennen tämän lain voimaantuloa, käsitellään noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

HE 124/2012, LaVM 15/2012, EV 158/2012

25.8.2016/718:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

HE 7/2016, LaVM 8/2016, EV 99/2016